

Zemkopības institūts 2023. gadā

Agrita Švarta, Sarmīte Rancāne
LBTU LPTF Zemkopības institūts

Laika apstākļi šogad nav lutinājuši: ilgstošais sausums vasaras sākumā ražu samazināja apmēram uz pusi, salīdzinot ar citiem gadiem, dažus izmēģinājumus nācās pat „norakstīt”, savukārt ražas novākšanu sarežģīja biežas lietavas. Šis gads nes arī būtiskas izmaiņas institūta statusā, jo no 1. septembra esam jaunizveidotās LBTU Lauksaimniecības un pārtikas tehnoloģijas fakultātes struktūrvienība.

Zemkopības institūts 2023. gadā turpina aktīvu darbu pie zinātniskajiem pētījumiem laukkopībā, iesaistoties gan starptautiskos (HORIZON – 2020), gan valsts līmeņa projektos. Turpinās sadarbība ar LVMI „Silava”. Šogad uzsākām dalību LAP sadarbības projektu īstenošanas 16.1. aktivitātes projektā „Bezatlíkuma mežistrādes biomasas izmantošana videi draudzīgo augu aizsardzības līdzekļu un augsnes piedevu ieguvei”. Zemkopības institūts ir viena no septiņām izmēģinājumu vietām, kur veic kultūraugu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanas testu. Šogad izmēģinājumos novērtējam 12 ziemas kviešu, 44 ziemas rapša, 13 vasaras kviešu, 9 vasaras miežu, 9 auzu, 3 kartupeļu un 3 zirņu šķirnes.

Zemkopības institūtā turpinās darbs pie jaunu stiebrzāļu un tauriņziežu šķirņu selekcijas, kā arī pie institūtā selekcionēto šķirņu uzturēšanas un pavairošanas. Novērtējam to, ka selekcijas programmai šajā gadā būtiski palielinājās finansējums. Diemžēl tas automātiski nerisina gadiem ilgi milzušās nepietiekamā un nepastāvīgā finansējuma problēmas. Institūta kolektīvs ir sarucis līdz minimumam, un, neskatoties uz finansējuma palielinājumu, šajā gadā zaudējam vēl vienu selekcijas darbā iesaistītu censoni. Gandarījums savukārt ir par tehniskajā darbā iesaistītajiem darbiniekiem, kuri piepulcējušies institūta kolektīvam ar zināmu entuziasmu un svaigu redzējumu. Vērtējam daudzgadīgos zālaugus no atšķirīgiem rakursiem, gan testējot eksotiskākas sugas kopā ar ārzemju uzņēmējiem, gan meklējot labākos risinājumus zālaugu maisījumu izvēlē kopā ar vietējiem uzņēmējiem.

Agrita Švarta aizstāvējusi promocijas darbu „Ziemas kviešu lapu slimību ietekme uz ražu un ražas struktūrelementiem” un ieguvusi zinātnes doktora grādu lauksaimniecības, meža un veterinārajās zinātnēs (vad. G. Bimšteine).

Zemkopības institūta darbinieki organizē un piedalās ar nozari saistītos pasākumos. Šogad organizēta Lauka diena Skrīveros, kā arī esam piedalījušies Lauka dienā Stendē. Pēc neliela pārtraukuma atkal gaidījām apmeklētājus Zinātnieku nakts pasākumā Zemkopības institūtā. Esam uzņēmuši un iepazīstinājuši ar institūta darbību arī ciemiņus no ārvalstīm: Uzbekijas, Zviedrijas un Lietuvas.